

ดั่งแขนขาด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๕๘๘. เรื่อง “กราบเรียนถวายเิง”

เขาบอกว่าเขาเคยมาที่นี้นานแล้วแหละ แล้วเขาก็ห่างเหินไป แล้วตอนนี้นะ..

ถาม : หลังจากนั้นเกิดความเข้าใจใหม่ว่า ความเชื่อเดิมที่ดูจิตนั้นไม่มีทางจะเห็นจิตได้ เห็นแต่ความคิดเท่านั้น กว่า ๑๐ ปีที่ผมได้ปฏิบัติแนวนั้น เหมือนจะรู้อะไร แต่จริงๆ แล้ว ไม่ได้อะไรเลย เสียใจอย่างสุดซึ้ง เลยกลับมาหาแนวทางของหลวงตา แต่กระผมจะเน้นในแนวทางของปัญญาอบรมสมาธิ พอเน้นมีสติให้มากตลอดทั้งวัน ผ่านความรู้การเคลื่อนไหวของกาย แล้วใช้สติตัดความคิดที่เกิดขึ้นทันที ทำอย่างนี้ซ้ำๆ

นอกจากนั้นแล้วผมได้ไปค้นธรรมะของหลวงตาในเว็บไซต์ เพื่อดูคำตอบที่องค์หลวงตาเคยเมตตาตอบไว้ เรื่อง “การเน้นให้มีสติที่กาย” จะเคลื่อนไหวไปในทางอย่างไร ก็ให้มีสติรับรู้ในทุกอาการ ทั้งยังสังกัณหว่า “ไม่ให้เอาดูจิตเด็ดขาด” พอองค์หลวงตาละชันรณิพพานไปเสีย กระผมก็เหมือนหมดสิ้นหนทาง ได้แต่จำคำของหลวงพ่อที่เคยสนทนาในรถคราวนั้นว่า มีพระองค์หนึ่งเป็นพระที่ดีมาก เคยแนะนำว่า “คิดปุ๊บตัดปั๊บ” ผมก็เอาตามนั้น

อีกทั้งองค์หลวงตามหาบัวก็เคยแนะนำเรื่องการมีสติที่กาย ไม่ให้ดูจิต ผมจึงปรับเอาสองแนวทางมารวมกัน จึงมีสติที่การเคลื่อนไหว และมีสติดับความคิดได้เร็วที่สุด ตัดไปๆ ทีละน้อย สติก็เริ่มฟื้นตัวขึ้นมา

ผลจากการปฏิบัติ ผมเกิดความเข้าใจขึ้นว่า จิตกับความคิดเป็นคนละอันกัน เสมือนจิตที่มีบ้านอยู่ต่างหากไปเลย แยกกันคนละส่วน แยกจากกันอย่างแปลกประหลาดมหัศจรรย์ เหมือนไม่ใช่คนเดิมไปเลย การบริกรรมที่แต่เดิมทำไม่ค่อยได้ กลับ

ทำได้ง่ายคาย จิตไม่เป็นกังวลกับกายมากเหมือนแต่เดิม เหมือนแยกกันอยู่คนละชั้น จิตเปลี่ยนแปลงอย่างน่ามหัศจรรย์

ชีวิตที่มีความทุกข์บีบคั้นมาก ส่วนใหญ่ก็มาจากความยึดถือ ความโง่ของตนเอง เท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น ผมกล้ายืนยันว่า ที่ผ่านมาปฏิบัติด้วยการดูจิตอย่างเอาจริงเอาจังว่า ๑๐ ปี ทางนั้นไม่ใช่ทางพ้นทุกข์แน่ๆ ผมกล้ายืนยัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ใครจะว่าอย่างไรก็ตามเถิด ผมยืนยันของผมอย่างนี้ และยืนยันได้โดยที่ท้องค้หลวงตา หลวงพ่อสอนไว้ ไม่คลาดเคลื่อนแม้ประการเดียว กราบครูณาหลวงพ่อย่างมากที่ไม่ให้ผมหลงทางไป

หลวงพ่ : เขาเคยบอกว่าเขาเคยมาที่นี่ตั้งแต่สร้างวัด เขารำพันมาตั้งแต่ต้น เราไม่อ่าน เรามาอ่านที่เขาบอกว่าเขาเคยมาที่นี่แล้วแหละ มาแล้วนี่ ๑๐ กว่าปีนะ แล้วไปดูจิตไป ดูจิตเสร็จแล้วเขาเขียนมาเพื่อ “กราบเรียนถวาย” ระบุชื่อทุกอย่างมาพร้อมหมด นี่เพียงแต่ว่าพ่เขามาปฏิบัติแล้ว มายืนยันว่าเขาเสียใจมาก

“เกิดความเสียใจที่เห็นผิดไปกว่า ๑๐ ปีในแนวทางปฏิบัตินั้น”

เขาเสียใจของเขามาก แต่เสียใจมากมันก็เป็นประสบการณ์ ดีแล้วนั่นนะ พ่เสียใจแล้วนี่มันมีโอกาสได้กลับมาไง ถ้ามันไม่มีโอกาสได้กลับมาจะยุ่งมากเลย ยุ่งมาก เพราะถ้าเราเชื่อของเรานะ มันอยู่ที่ความเชื่อ เห็นไหม ความเชื่อของเรา นี่เราเชื่อของเรา พ่ความเชื่อของเรามีขึ้นมามันมีเหตุผล อย่างที่เขาพูดกันนั่นล่ะ เขาพูดบอกว่า

“พุทธศาสนาพ่ไม่เชื่อพระพุทธเจ้าก็บาป ไม่เชื่อศาสนาพุทธก็บาป”

ไม่หรอก พระพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อนะ กาลามสูตรบอกไม่ให้เชื่อเลย ไม่ให้เชื่อพระพุทธเจ้าพูดเลย ไม่ให้เชื่อใครพูด ไม่ให้เชื่ออาจารย์ของตัวเอง ไม่ให้เชื่อแม้แต่การเข้า.. นี้อนุมานได้ เทียบเคียงได้ ทุกอย่างได้ ไม่ให้เชื่อหมดเลย พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อ ที่นี้บอกไม่ให้เชื่อบาปที่ไหน? ไม่บาปหรอก แต่! แต่คนไม่เชื่อแล้วติเตียนพระอรียเจ้านี้บาป พ่คนไม่เชื่อมันหนาเหตุผล

ไอ้ที่พูดถึงมุกกลับ มุกกลับนี่ถ้าเชื่อ เห็นไหม เขาบอกเขาเชื่อมั่นของเขา เขาเคยมาที่นี่ แล้วเขาบอกเขาฟังเราพูดแล้วแหละ เขาก็เก็บไว้ในใจไง เขาไม่ได้แย้ง แล้วเขาก็ไปลองของเขา มา แล้วก็พูดด้วย ต่อเมื่อตอนที่เกิดเรื่องเขากลับมารื้อค้นใหม่ นี่เขาบอก

เขาเคยมาที่นี่ แล้วเขาเขียนมาสารภาพ “ขอบคุณมาก ขอบคุณๆ ถ้าไม่อย่างนั้นผมจะต้อง
หลงทางไปอีก” หลงทางไป นี่เสียใจมากที่หลงทางไป

นี่เพียงแต่ถ้าเขาเชื่อ ถ้าเขายังเชื่ออย่างนั้นอยู่ เขาจะหาเหตุผลรองรับ ถ้าหา
เหตุผลรองรับ เวลาพูดไปมันจะเถียงกันตรงนี้ไง เราก็ต้องมีเหตุผลของเราใช่ไหมว่าเขา
ไม่ถูกอย่างไร เขาก็ต้องมีเหตุผลของเขาว่าเขาถูกอย่างไร นี่พอมันมีเหตุผลมันโต้แย้งกัน
ตรงนี้ พอมันโต้แย้งกันตรงนี้ นี่กรรมมันจะเกิดตรงนี้แหละ

ถ้าไม่เชื่อนี้ไม่ใช่บาปนะ แต่เวลาโต้แย้ง เห็นไหม เวลาโต้แย้งเราต้องหา
จุดบกพร่อง หาจุดบกพร่องเราก็บอกว่าตรงนั้นผิดอย่างนั้น.. ตรงนั้นผิดอย่างนั้น.. ตรง
นั้นแหละ แล้วว่าผิดอย่างนั้น ผิดอย่างนั้น เพราะความเชื่อของเราไม่ใช่ความจริง ที่นี้
ไม่ใช่ความจริงแล้วเราก็ไปชี้ชี้ไหม? เราก็ไปเปิดเผยเขา ไปเปิดเผยเขาว่าผิดอย่างนั้น
ผิดอย่างนั้น นั่นละ อันนั้นที่มันบาป มันบาปตรงนั้นแหละ ดิเตียนไป

การเปิดเผยกัน การชี้ให้เหตุผลว่ามันผิดอย่างไร ที่นี้ชาวพุทธเราไม่คิดอย่างนั้นสิ
อ้อ.. ไม่เชื่อก็บาป อะไรก็บาป.. ไม่เชื่อนี้ไม่บาป แต่เวลาหาเหตุผลหักล้าง เวลาหาเหตุผล
มันเป็นการเปิดเผย คือการรื้อค้น อันนั้นละ อันนั้นคือเราไปทำลายใจ เราไปทำอันนั้น
ถึงจะเป็นบาป แต่ถ้าไม่เชื่อไม่ใช่เป็นบาป พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อ

เพราะการไม่ให้เชื่อนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเหมือนกับทาง
ยุโรป เห็นไหม เขาไม่ค่อยเชื่อ เขาไม่เชื่อเขาต้องหาเหตุผล สังคมของเขาเลยเป็นสังคม
ของเหตุผล ไอ้สังคมของเรามันสังคมไม่ใช่เหตุผล สังคมของเรานี้ว่าเดินตามผู้ใหญ่แล้ว
หมาไม่กัด แล้วอย่างไรถึงหมาไม่กัดล่ะ? เวลาผู้ใหญ่เดินเร็ว เราเดินตามหลัง หมาก็ยังกัด
อยู่ ผู้ใหญ่เดินผ่านไปแล้ว เราเดินไม่ทันหมาก็ยังกัด

นี่ว่าเดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด เขาเป็นการอุปมาอุปมัย ว่าคนที่ผ่านโลกมาเขาจะมี
เหตุผลของเขา เราต้องฟังตรงนั้นไง อย่างกรณีสังคมไทย เห็นไหม “น้ำขึ้นให้รีบตัก”
ไอ้โฮ.. สังคมนี่สอนให้คนเอารัดเอาเปรียบกันหรือ? นี่เพราะมันคนละวัฒนธรรมไง ใคร
ไปอยู่แถวชายทะเลสิ เวลान้ำลงมีแต่เลนทั้งนั้นแหละ เวลาน้ำขึ้นมาทำไมไม่ตัก

น้ำขึ้นให้รีบตักคือให้ขยันนะ น้ำขึ้น เวลาหน้าน้ำ น้ำขึ้นนะ คุณติเราอยู่ริมคลอง
เวลาน้ำขึ้น น้ำนี้เรตักได้เลย เวลาน้ำลงไม่มีเลยนะ น้ำขึ้นให้รีบตัก คือว่าถึงเวลาควรทำ

แล้วต้องทำ ทีนี้คนเราก็ความหมายเปลี่ยนไปแล้ว น้ำขึ้นให้รีบตัก ถ้าฉันมีโอกาสฉันจะ
 ฉกฉวยเลย ฉันจะทำ ฉันจะเอาแต่ประโยชน์ของฉัน.. ไม่ใช่ น้ำขึ้นให้รีบตักคือให้
 ขยันหมั่นเพียร

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามีความเชื่อ เห็นไหม นี่เขาบอกว่าถ้าเวลาเขาหาเหตุผลแล้วเขา
 ถึงปล่อยอันนั้นมา แล้วเขามารื้อค้น มาค้นคว้า ค้นคว้าเสร็จแล้วเขาถึงเห็นว่า

“ถ้าขาดคำบริกรรมไม่ได้ ถ้าขาดคำบริกรรมแล้วมันจะทำตัวมันเองไม่ได้”

อันนี้ถูกต้อง อันนี้ถูกต้อง ฉะนั้น เขาเขียนมาเพื่อเป็นการยืนยันใจ ยืนยันว่าเขา..
 เหมือนไม่มีคำถาม แต่ถามมาว่าถูกต้องไหม? ถูกต้อง.. ไม่มีคำถาม เป็นการยืนยันมาบอก
 ว่า

“กราบขอบพระคุณความเมตตาของหลวงพ่อบอก”

เขาเขียนมาด้วยนะ ตอนที่ปัญหาเราจะโดนแรงมาก เราจะโดนแรงมาก คำว่า
 โดนแรงเพราะอะไร? เพราะสังคมเขาเชื่อไปในทางเดียว มันไม่มีข่าว มันไม่มีเหตุผลอีก
 ข้างหนึ่ง ฉะนั้น สังคมเขาเชื่ออยู่ข้างเดียว แล้วมีคนมาเสนอเหตุผลอีกข้างหนึ่ง โอ้โฮ..
 กว่าจะให้สังคมเชื่อได้ กว่าจะให้สังคมยอมรับ ให้หัดฟังเหตุผลนะ ก็ต้องใช้เวลา

หนึ่งต้องใช้เวลา แล้วจะต้องมีหลักด้วย มีหลักอธิบายว่าผิดอย่างไร ถูกอย่างไร
 อธิบายหมดเลยว่าผิดอย่างไร? ถูกอย่างไร? แต่เวลาอธิบายไปแล้ว ด้วยเหตุผลใช่ไหม?
 แต่เหตุผลของเขามันไม่มีเหตุผล เห็นไหม

ศรัทธาความเชื่อ.. ศรัทธาแก้กิเลสไม่ได้ ศรัทธาความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้ สิ่งที่แก้
 กิเลสมันต้องมีเหตุมีผล มันต้องมีมรรค มันต้องมีปัญญา ทีนี้พอมิปัญญา ปัญญาที่พอ
 เหตุผล เหตุผลนี่นะ มันจะโดนปัญญาแยกแยะ แผลดเผาขนาดไหนนะ เหตุผลจะเด่นชัด
 มาก เหตุผลถ้ามีปัญญาเข้าไปแยกแยะนะมันยิ่งเด่นชัดมาก แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริงนะ
 พอใช้ปัญญาเข้าไปมันไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร พอไม่มีอะไรเป็นแก่นสารแล้วทำอย่างไร
 ต่อไป?

ทีนี้พอทำอย่างไรต่อไป ถ้าพูดกันด้วยเหตุผลอย่างนี้มันคุยกันได้ แต่เขาไม่พูด
 ด้วยเหตุผลอย่างนั้น เขาคูยแต่ความเชื่อใจ ความเชื่อที่ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น

นี่ธรรมวินัยเป็นอย่างนั้น.. ธรรมวินัยมันเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ แต่ความจริงมันเป็นอีกอย่างหนึ่งนะ ความจริงเวลาเราทำ ความจริง เห็นใหม่ ที่นี้พอใครไปเจอความจริงนี้พูดออกมายาก

เวลาหลวงตาท่านไปสำเร็จที่ดอยธรรมเจดีย์ เห็นใหม่ นี่ทำให้ชวนขวยน้อยเลย เราจะพูดกับใครได้อย่างไร? ถ้าไปพูดกับเขานะ เขาก็หาว่าเราบ้า ฉะนั้น เราอยู่ของเราเฉยๆ ดึกว่า สุกท้ายแล้วปัญญามันเกิดไง แล้วเรารู้ได้อย่างไร เรามาได้อย่างไร? เรารู้ได้ก็ต้องมีข้อวัตร มีปฏิปทาเครื่องดำเนิน เหมือนรถก็ต้องวิ่งไปบนถนน ถ้ามีถนนหนทาง

นี่พอข้อวัตรเป็นเครื่องดำเนิน คนไปรังเกียจมันได้อย่างไร? อย่างเช่นมาวัด มาวัดนี่ข้อวัตร เห็นใหม่ วัดคืออะไร? เราก็มองแต่วัดนี้เป็นวัดถูกต้องสร้างใช่ไหม? ต้องมีโบสถ์ มีวิหารใช่ไหม? แต่วัดในภาคปฏิบัติ วัดคือข้อวัตร ข้อวัตรคือกติกา ข้อวัตรที่พระทำ การบิณฑบาตเป็นวัตร มีวัตรในโรงฉัน มีวัตรกุฏิวัตร วัตรในห้องส้วมก็มี เย็นขึ้นมาพระต้องทำความสะอาด ต้องล้าง นั่นล่ะวัดมันอยู่ที่นั่น

วัดมันอยู่ที่ข้อวัตร ข้อวัตรปฏิบัตินั่นล่ะคือวัด แต่วัดถูกต้องสร้าง เดียวนี้ร้านอาหารมันสร้างดีกว่าวัดอีก ร้านอาหารมันสร้างสวยกว่าวัดด้วย นั่นเราไปติดกันตรงนั้นไฉนว่าวัดคืออะไร? ฉะนั้น ถ้าวัดคืออะไร? วัดคือเรือนว่าง วัดคืออารามิก ผู้ที่ไม่มีเรือน พระเป็นผู้ที่ไม่มีเรือน โยมเป็นผู้มีเรือน ครองเรือน ต้องมีบ้านมีเรือนที่อาศัย

อารามิกชน ไม่มีบ้าน ไม่มีเรือน ไปอยู่ในอาราม แล้วเราก็ไปมองว่าอารามก็เป็นวัดขึ้นมาเป็นอย่างนั้นเลย แต่ไม่มองหรือว่าในอารามนั้น ผู้ที่อยู่ในเรือนนั้นมีข้อวัตรหรือเปล่า? หลวงตาถึงบอก วัดเป็นส้วมเป็นฐาน ผู้อยู่เป็นผี เป็นเปรต แต่ถ้ามันมีข้อวัตรขึ้นมา มันจะสะอาดของมันขึ้นมา อันนั้นเป็นมุมมองของโลก เป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริง ปัญญา มันจะใช้ตรงนี้ขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์

อันนี้พูดถึงเขาว่า “เรียนกราบถวาย” เฉยๆ เนาะ

ข้อ ๕๕๐. นี้ ข้อ ๕๕๐. ก็ผ่านเนาะ เขาบอกว่า “ให้หลวงพ่อเข้าใจ”

เราบอก เราเข้าใจแล้ว เราเข้าใจ จบเนาะ เราเข้าใจ

ฉะนั้น อันนี้มันเป็นประสบการณ์ของการปฏิบัตินะ นี่เขาถามมาเหมือนกัน อันนี้ ยาวนิดหนึ่ง เพราะเขาจะอธิบายถึงที่เขาประสบการณ์ของเขา แล้วเราค่อยๆ ฟังนะ

ถาม : ๕๕๑. เรื่อง “กิเลสตัวที่สั่นคลอนภพไหวๆ ให้เกิดทุกข์ ไม่มีนิमितกายให้พิจารณาหรือครับ”

หลวงพ่ : คือเขาพิจารณาเข้าไปแล้ว เขาไปไม่รอด เขาคิดงเขาถึงถามมา แล้วเขา อธิบายถึงการภาวนาของเขา

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่ที่เคารพ ผมคือคนที่เคยส่งคำถามมาคุยกับหลวงพ่ช่วง สงกรานต์ว่า “ผมโหมพิจารณากาย แล้วก็ภูมิใจว่าภพของผมนั้นขาวสะอาดแล้ว ถ้ามี อะไรมาทำให้ภพหมองไป มันก็มีแนวทางทำให้ภพสะอาดขึ้นมาได้ ด้วยประสบการณ์ที่ ผ่านมาแล้วนั้น

(นี่คำถามอันสุดท้าย) หลวงพ่ครับ ที่กระผมได้ส่งคำถามมารบกวนหลวงพ่ เนื่องด้วยผมพอพิจารณาด้วยตนเองต่อไปได้ กล่าวคือเรื่องการทำสมาธิที่ผมเน้นมาก โดยหากว่างจากภารกิจทางสมมุติบัญญัติผมก็จะปริกรรม หรือตามลมที่ปลายจมูก พอ สงบก็จะมีกำลัง แล้วก็พิจารณากายเข้าไปในกายเนื้อเลย ไล่วนพิจารณาอยู่ในกายอย่าง นั้น

วันหนึ่งผมมีเวลาว่างจากภาระหน้าที่ ผมก็พิจารณาแบบเดิมคือลืมหวนเนื้อนะครับ แต่หลวงพ่เชื่อใหม่ครับว่าภาพที่ตาจิตเห็น เห็นรู้ เห็นถนน เห็นต้นไม้ เห็นกายเราหยุด ให้ผมพิจารณาได้หมด ผมสามารถพิจารณากำหนดให้ไปข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร? กำหนดให้เห็น ไปข้างหลังว่ามันก่อเกิดขึ้นมาจากสิ่งใด จิตเห็นอนิจจัง อนัตตาแบบเต็มๆ คาทาของจิตเลยนะครับ (เหมือนตอนที่นั่งสมาธิแล้วปรากฏภาพกายเต็มตัว) มันจะเห็น สิ่งต่างๆ รอบตัวด้วย แต่ภาพเป็นสีเทาๆ เว้นที่ตัวเรา อยากรจะดูสิ่งใดเป็นพิเศษ ก็จะมี สีสันให้ชัดเจนแจ่ม ไร่ข้อกังขานั้นแหละครับ

แล้วจิตนี้ะครับ ทราบเลยว่าทุกคนก็มีคนละภพ คนละภพ แล้วอะไรที่เข้ามาร้อย จิตด้วยภาระพันธนาการ เช่นสมมุติบัญญัติมันเป็นแค่เปลือกนะครับ เปลือกที่ต้องมีเพื่อ กำหนดการทำหน้าที่ของมนุษย์ ให้สังคมมนุษย์มันพอเดินไปได้แบบสงบสุขและสะดวก แต่อย่างไรๆ มันก็แค่เปลือก แก่นของมันอยู่ที่สิ่งนี้ สิ่งที่อยู่ระหว่างกระดูกหน้าอกที่เชื่อม

ซึ่งโครงข่ายขวา อยู่ที่เหนือลิ้นปีเล็กน้อย สิ่งนี้คือภพ และสิ่งนี้คือตัวให้เกิดชาติ หากจิตทั้ง
 สิ่งทั้งสี่ที่เป็นเปลือกๆ แล้วจิตจะมาอยู่ที่ตรงนี้

ในตอนนั้นผมทราบว่ ภพและชาติเป็นทุกชั้นะครับ เพราะจิตเมื่อมันออกมาจาก
 บริเวณกระดูกหน้าอกเหนือลิ้นปี ออกมาเกิน ๑ สอกไป เราจะคุมไม่อยู่แล้ว มันจะเกิด
 นิमितเป็นชาติขึ้นมาเลย หากคนไม่มีประสบการณ์ชาติอันเป็นนิमितนี้ ซึ่งมีกายของเรานี้
 เป็นเหมือนเหยื่อล่อให้จิตไปติด แล้วบาปอกุศลทั้งหลายก็จะเกิดเพราะการยึดติดนี้เอง
 แต่ผมนั้นประจักษ์ว่ารูปกายมันไม่ใช่ผม มันประกอบขึ้นจากดิน ผ่านอาหารที่เรา
 รับประทาน สร้างขึ้นมาเป็นรูปกาย ดังนั้นเวลานิมิตกายจะเกิดขึ้น เพราะเหตุที่จิตออก
 จากบริเวณกระดูกเหนือลิ้นปี ผมจะทันเลยครับ และผมว่าเวลามันออกมันไร้สาระด้วยซ้ำ

ขอเรียนหลวงพ่อดีเพิ่มเติมสักนิดว่า เวลาที่จิตออกจากบริเวณเหนือลิ้นปี ถ้ามัน
 ออกเองด้วยกำลังขับของกิเลส เป็นสิ่งที่ไม่ดีทั้งหมด มันจะทำให้ภพหมอง แต่เวลามัน
 ออก จะอธิบายเป็นเรื่องของกาย ก็เป็นแบบที่ผมอธิบายให้หลวงพ่อฟัง แต่ถ้าอธิบายแบบ
 เวทนาหรือจิตก็ได้ เนื่องจากมาจากสาเหตุสิ่งเดียวกัน แต่ถ้าเป็นเวทนา ผมจะรู้ว่าผมมัน
 ไหว เกิดความรู้สึกได้เวลามันออก แต่ถ้าเป็นจิตจะเห็นเป็นอาการที่ตัวมันเคลื่อนย้าย
 ออกไป แต่ถ้าเป็นธรรมผมอธิบายไม่เป็นครับ

แต่ปัญหาของผมคือ ผมรู้ว่ามันจะออกมันมีอาการครับ เช่น ไหวๆ จะดันออกจาก
 ออก แต่จิตเคลื่อนออกมา หรือเริ่มสร้างนิมิตมา รู้ทันว่ามันไม่ดี แต่จิตมันจะไม่ไปยึดติด
 แล้วมันก็จะกลับไปอยู่ที่หน้าอกเหมือนอย่างเดิมที่ว่า

คำถาม!

๑. ตัวพลังงานอาจเรียกว่าจิตก็ได้ หรือภพก็ได้ ที่มันเคลื่อนไหวไปมา สร้างนิมิต
 กายได้ ผมคิดว่าตัวนี้มันมีเจ้าของ หลวงพ่อว่ามีเจ้าของหรือไม่ครับ เพราะผมสังเกต
 หลายครั้งแล้วว่าตอนที่เรากำลังทำสมาธิได้ดีๆ พิจารณากายเข้าไปมันก็ไม่เห็นจะมีค่าว่า
 เป็นเรา ลองพิจารณาสิ่งต่างๆ รอบกาย คุณค่าของมันไม่มีอะไรแตกต่าง แต่พอย้อนมา
 พิจารณาถึงตัวพลังงานตัวนี้กลับรู้สึกว่ามันมีการคุ้มค่า ที่ผมรู้เพราะมันเกิดน้ำหนกที่
 ต่างต่างบนจิต

๒. เมื่อผมรู้ทันการก่อนนิมิตพอสมควร แล้วภพจะตั้งอยู่บนหน้าอก แต่ผมกลับรู้สึกว่ามีตัวที่รับรู้ความชอบ ความไม่ชอบอยู่บนภพนั้น รับรู้โดยตัวของมันเอง โดยไม่ต้องสร้างนิมิตกายมาล่อให้จิตไปติด สิ่งนี้ก่อให้เกิดนะครับ เพราะภพมันจะสั้นคลอนไหวตลอด เป็นทุกข์ที่ไม่มีกำลังรุนแรงเหมือนคนทั่วไป แต่ความถี่ของความเกิดก็เกิดตลอด ถือเป็นทุกข์อีกนะครับ ปัญหาใหญ่คือ ผมไม่รู้ตัวว่าตัวนี้มันเป็นอะไร นิมิตมันก็ไม่เห็น ไม่เห็น ไม่ทราบว่าจะเข้าไปได้อย่างไร?

หลวงพ่ : นี่พูดถึงประสบการณ์ทั้งหมดนะ

ถาม : กิเลสตัวที่สั้นคลอนภพไหวๆ เกิดทุกข์ ไม่มีนิมิตกายให้พิจารณาหรือครับ

หลวงพ่ : นี่คำถามนะ ทีนี้เราจะย้อนกลับมาตอบประสบการณ์เขาก่อน ประสบการณ์ที่บอกว่า เวลาจิตมันสงบเข้ามา ตัวจิต ตัวภพมันอยู่ที่หน้าอก อยู่ที่ลิ้นปี เวลาจิตมันสงบเข้ามาพื้นฐานของมันก็อยู่จริงๆ อยู่บนหน้าอกนี่แหละ แต่! แต่มันเป็นนามธรรม ถ้าจิตส่งออกไป ๑ สอก แล้วมันส่งทุกข้อออกไป แล้วถ้าจิตมันส่งออกไปข้างหลัง ๑ สอกเป็นอย่างไรล่ะ? แล้วจิตส่งออกไปข้างซ้าย ข้างขวา ๑ สอกมันส่งไปทางไหนล่ะ?

จิตมันไปได้หมดแหละ จิตมันรับรู้ทางศีรษะขึ้นไปก็ได้ จากปลายเท้าก็ได้ จากข้างตัวก็ได้ มันไปได้หมดแหละ ทีนี้บอกว่าถ้าจิตส่งออก ส่งออกจากร่างกายไปประมาณ ๑ สอก นืออธิบายตรงนี้ก่อนไง เพราะอะไร? เพราะเราอ่านทั้งหมดใช่ไหม? พอเราอ่านทั้งหมดไปเสร็จแล้ว ถ้าพูดถึงเอาเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง ก็บอกว่า โอ้โฮ.. หลวงพ่อรับประกันเรื่องอย่างนี้หรือ? หลวงพ่อรับรองเรื่องอย่างนี้หรือ?

เรื่องอย่างนี้เราไม่ได้รับประกัน และรับรองทั้งสิ้น แต่มันเป็นประสบการณ์ของจิต จิตแต่ละดวงเวลาปฏิบัติไปเหมือนคนไข้ คนไข้เวลาเขาไปหาหมอ คนไข้แต่ละคนเป็นโรคไม่เหมือนกัน คนไข้แต่ละคนเจ็บไข้ได้ป่วยไม่เหมือนกัน ฉะนั้น เวลาหมอวินิจฉัย ก็วินิจฉัยโรคไม่เหมือนกัน ฉะนั้น เวลาจิตดวงนี้ ที่ว่าเวลาออกไป ๑ สอกเขามีอาการแบบนี้ เขามีอาการแบบนี้ก็เหมือนคนไข้ที่มีโรคแบบนี้ ก็ต้องรักษาแบบนี้ไป แต่ถ้าคนไข้เป็นโรคแบบนี้บ้าง แล้วคนอื่นจะเป็นโรคอย่างนี้ทุกคนเลยหรือ? ไม่ใช่ คนอื่นเป็นโรคคนละอย่าง โรคไม่เหมือนกัน

ฉะนั้น กรณีอย่างนี้มันก็เป็นกรณีเฉพาะบุคคล ทีนี้เฉพาะบุคคล ถ้าเขาบอกว่าจิตส่งออกไปแล้วมันมีอาการรับรู้ต่างๆ อันนี้เฉพาะบุคคลนะ นี่เพียงแต่เวลาเป็นธรรมชาติไปแล้ว ใครฟังแล้วได้ประโยชน์ เก็บเอาที่ประโยชน์ไว้ แต่ถ้ามันไม่ตรงกับจริตเรา ไม่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกของเรา สิ่งนี้วางไว้ เพราะเราไม่ได้ทำแบบนี้ เราไม่ได้ทำสิ่งนี้ สิ่งนี้เราถึงไม่จำเป็นจะต้องไปเอา

เราไม่ได้เป็นโรคภัยไข้เจ็บชนิดนี้ เราไม่ต้องไปกินยา เราไม่ได้มีลิ้มเลือด ไม่ได้มีอะไรในหัวใจ ต้องไปกินยาละลายไขมันในเลือดหรือ? ไม่ต้อง แต่ใครที่มีลิ้มเลือด ใครมีความดันสูง ต้องกินยาละลาย เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำสิ่งใด อย่างพาราฯ นี่พื้นฐานเลย ใครเป็นอะไรก็พาราฯ พาราฯ ถ้าโดยพื้นฐานใครเจ็บไข้ได้ป่วยมา เห็นไหม ตั้งสติ ทำสมาธิ นี่พื้นฐาน แต่พอมันละเอียดเข้าไปปั๊บเราจะต้องมีเฉพาะแล้ว เฉพาะโรคแล้ว โรคนี้โรคอะไร จะแก้ได้อย่างไร? ฉะนั้น เราจะบอกก่อน

นี่เขาบอกว่า “ในภพ ในชาตินี้ จิตนี้มันออกจากบริเวณกระดูกหน้าอกขึ้นไป ๑ ศอก” นี่เพราะประสบการณ์ของเขา ถ้าอย่างนั้นปั๊บ ถ้าเอาเป็นสูตรตายตัว จิตของคนมันไม่เหมือนกัน คำว่าไม่เหมือนกันนะ ความถนัดของคนไม่เหมือนกัน นี่ความถนัด ความต้องการของคนไม่เหมือนกัน พอไม่เหมือนกันมันจะแตกต่างกัน

ความแตกต่างกันนะ เห็นไหม วิธีการแตกต่างแต่ผลอันเดียวกัน อริยสัจมีหนึ่งเดียว ฉะนั้น ผลแตกต่าง ถ้าคนจับหลักได้ ใ่วิธีแตกต่าง ถ้าคนทำถูกมานี้ถูกหมดแหละ แล้วเวลาผลตอบสนองมีหนึ่งเดียว มีหนึ่งเดียวต้องเหมือนกัน คำว่าเหมือนกัน นี่เป็นโสคาบันเหมือนกัน เป็นสภิกาทาคามี อนาคตามีเหมือนกันหมด แต่วิธีการ.. แล้วถ้าคนมีเหตุมีผลด้วยปัญญา ฟังนี้เข้าใจได้หมด

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “เป็นลึนปี เวลามันหดเข้ามามันสั้น”

ถ้าจิตเราตั้งฐานเราอยู่ที่นี้เราก็ครักษาของเราไว้ เวลามันออก ถ้าสติทันมันก็พอแล้วอย่างเช่นที่ว่านี้ เวลาโดยปกติที่จิตมันเห็นโดยตาเนื้อ ตาเนื้อที่เห็นนี้มันเป็นได้ มันเป็นได้เป็นครั้งเป็นคราว แต่ถ้าเป็นเอตทัคคะนะ ในสมัยพุทธกาลผู้ที่มีความชำนาญ เห็น

ไหม พระอนุรุทธะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอุบาลีเป็นพระอรหันต์นะ พระอุบาลีกับพระอานนท์ เป็นผู้ทรงจำวินัยกับผู้ทรงจำพระสูตร

พระอุบาลีเป็นผู้ทรงจำวินัย ธรรมวินัยที่เราได้ศึกษากันอยู่นี้ พระอุบาลีเป็นคนจำมา แล้วมาสังคายนา นี่พระอุบาลีเป็นคนถามขึ้นมา ขนาดที่คนมีคุณกับศาสนาขนาดนี้นะ เวลาพระพุทธเจ้ากำลังปรินิพพาน พระอุบาลีเป็นคนถามขึ้นมาว่า

“พระพุทธเจ้าไม่นิพพานแล้วหรือ?”

เห็นไหม พระพุทธเจ้าไม่นิพพานแล้วหรือ? แสดงว่าพระอุบาลีไม่รู้

พระอนุรุทธะนั่งอยู่ข้างๆ บอกว่า “ยัง ตอนนี้พระพุทธเจ้ากำลังเข้าสมบัติ”

ตั้งแต่ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ ขึ้นแล้วลงมาระหว่าง แล้วพอพระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน นี่พระพุทธเจ้าอยู่ระหว่างรูปฌาน อรูปฌาน แล้วพระพุทธเจ้านิพพานตรงนี้ ขณะที่พระอนุรุทธะอธิบายอยู่มันเป็นเรื่องปกติไหม? เป็นเรื่องสิ่งที่ว่าเรานั่งอยู่นี้เรามองเห็นไหม? นี่ตาเนื้อๆ นี่แหละ นี่รับรู้แบบนี้ ถ้าเอตทัคคะจะชำนาญมาก จะรู้โดยธรรมชาติเลย สัญชาตญาณเลย แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์นะ ถ้าอยากรู้จะต้องเข้าสมบัติ ต้องอะไร พุคถึงถ้าไม่ชำนาญ

ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นได้ มันเป็นไปได้ถ้าเห็นได้ ถ้าเห็นแล้วมันก็ย้อนกลับใจย้อนกลับมาสิ่งที่ว่าทำไมเราไปเห็นอย่างนั้น แล้วทำไมมันสั้นไหวไปหมด การสั้นไหวมันรับรู้ได้ ฉะนั้น ที่เขาบอกว่าจิตเวลามันออกไปจากหน้าอก เห็นไหม มันออกไปรับรู้.. นั่นพุคถึงประสบการณ์ที่มันเป็น มันเป็นไปได้หมดแหละ สิ่งที่เป็นได้

แต่ถ้านักปฏิบัตินะ คูสิเวลาหลวงตาท่านมาโพธาราม ท่านจะบอกว่า อาจารย์อะไรที่ว่าเวลากำหนดให้จิตมันลง เห็นไหม คิดถึงเสีย ให้เสียเดินมา พอเสียมาจริงๆ นะ ก็นึกถึงเสียเดินมา แล้วให้เสียมากัดคอเลย พอกัดคอแล้วจิตก็ลงวูบเลย พอลงวูบนั้นละรวมใหญ่ นี่อัปนาสมาธิ นั่นละคืออัปนา อัปนาสมาธินี้วูบ! นิ่ง สักแต่ว่ารู้เลย พอมันคลายตัวออกมาท่านบอกนุ่่น ๑๐ โมงเช้า นี่เวลามันลง เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันออกรู้ นี่มันออกรู้ เวลามันเข้ามา นี่พระกรรมฐานเขาฟังเขาจะรู้เลยว่าจิตทำอย่างไร? วุฒิภาวะของจิต สมาธิมันได้แค่ไหน? แล้วพอมีสมาธิแล้วมี

กำลังอย่างนี้ เหมือนเรานี่ เราเป็นเซลล์ขายรถนะ เราจะเอารถมาขายพวกโยม เราจะมอง
 เลยว่าคนนี้มีสตางค์หรือเปล่า คนมีสตางค์เราจะคุยด้วยนะ คนไม่มีสตางค์เราไม่มอง
 หรอก เพราะพูดไปแล้วเหนื่อยเปล่า เขาไม่ซื้อของเราหรอก

จิต! จิตถ้ามีกำลัง คนมีสตางค์ คนมีสตางค์ จิตไม่มีกำลัง คนๆ นี้ไม่มีสตางค์ เรา
 จะขายของให้เขา เราไม่พูดกับเขาหรอก เพราะคนนี้ไม่มีความสามารถซื้อสินค้าเราได้
 เราจะไปพูดกับเขาให้เสียเวลาทำไม แต่ถ้าคนมีสตางค์เราจะวิ่งเข้าไปหาเขาเลย ของเราดี
 อย่างนั้น ของเราคืออย่างนี้ น่าสนใจอย่างนี้

นี่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านภาวนามาท่านจะรู้อย่างนี้ คนนี้มีสตางค์ คนนี้ไม่มีสตางค์
 คนนี้มีกำลัง คนนี้ไม่มีกำลัง นี่โง่หลงปู้มันถึงรู้หมด ลูกศิษย์ของท่านจิตอยู่แคไหน.. จิต
 อยู่แคไหน จิตควรเป็นอย่างไร แล้วควรจะสอนใครก่อน มันเป็นอย่างนี้แหละ

ฉะนั้น เราจะบอกว่าเวลาที่เขาบอกว่า “ปกติก็นั่งเฉยๆ นี่แหละ พอมองออกไป
 ทำไมเห็นเลนนะ เห็นไปหมดเลย เห็นไปข้างหน้า เห็นเร็ว เห็นถนน เห็นทุกอย่างมันไหว
 ไปหมดเลย”

อ้าว.. เวลาเห็นมันก็คือเห็น แต่เห็นแล้วมันเป็นอะไรต่อไปล่ะ? เห็นแล้วจิตเวลา
 มันดีมันก็ดี จิตเวลามันร้ายมันก็ร้าย เวลาดีเห็นแล้วเราก็อ้าง ตอนนี่ดี เดียวพรงนี้ก็ร้าย

นี่ย้อนกลับมา เห็นไหม เราก็ตั่งจิตของเรา มันไม่แปลกประหลาดหรอก ถ้าคน
 ภาวนาเป็นแล้ว เหมือนกับเศรษฐีเขามีเงินอยู่พันล้าน เราหาเงินมาได้ล้านหนึ่ง เรามีเงิน
 ล้านเราก็ออยากจะอวดกับพันล้านไง ฉันทมีเงินล้าน ฉันทมีเงินล้าน ใ้อเงินพันล้านเขานั่งเฉย
 ใ้อเราก็ออยากจะอวดนะ ฉันทมีเงินนะ ฉันทมีเงินนะ แต่ใ้อคนที่มมีเงินเป็นพันล้าน หมื่นล้าน
 ใ้อเงินล้านนั้นมันเศษเงิน แต่เราหามาได้ไง

นี่เราพูดถึงผู้ปฏิบัติใหม่ เวลาเราปฏิบัติแล้วเรามีเงินมีทอง เราก็ตีใจเป็นธรรมดา
 จิตของคนเวลามันลง ทุกคนก็มีความสุข แล้วก็หลงตัวเองว่าตัวเองมีเงินทองมหาศาล
 แล้วจะเอาเงินทองนี้ไปเสนอกับผู้ที่มีเงินทองที่มากกว่าจนสิ้นฟ้า เขามองเป็นเรื่อง
 เล็กน้อย

นี่เราจะบอกว่าครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นพระอรหันต์นะ จิตของท่านนี่เงิน
 ทองมันสิ้นเหลืออยู่แล้ว ฉะนั้น รูปแบบอย่างนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา ที่นี่พอธรรมดาให้

เราวางไว้ไง มันเสียหายอะไรไหม? ไม่เสียหาย แต่มันเป็นอนิจจัง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป คือมันมีแล้ว มันผ่านไปแล้ว เราก็กลับมาทำความดีของเราดีกว่า กลับมาเพื่อแก้ไขกิเลสของเราดีกว่า กลับมาที่ว่า..

ถาม : ๑. ตัวพลังงานอาจเรียกว่าจิตก็ได้ หรือภพก็ได้ ที่มันเคลื่อนไหวไปมา มันสร้างนิมิตในกาย ผมคิดว่าตัวนี้มันมีเจ้าของ หลวงพ่อว่ามีเจ้าของหรือไม่ครับ

หลวงพ่ : มี.. มีเจ้าของคือเราไง คือสติไง สติคือตัวเรา ภพก็คือเรา จิตก็คือเรา ทุกอย่างมีเจ้าของ ที่นี้พ้อมีเจ้าของก็เป็นอตฺตา พอเป็นอตฺตามันก็เป็นสมาธิไม่ได้ พอเราพุทโธ พุทโธ ความเป็นเจ้าของมันปล่อย พอปล่อยแล้ว พอจิตเป็นสมาธิ สมาธิคือสากล จะลัทธิ ศาสดาใดก็เป็นสากล เป็นสมาธิ แต่! แต่เขาไม่เป็นสัมมาสมาธิ เพราะไม่สัมปยุตด้วยปัญญา

พุทธศาสนานี้เป็นสัมมาสมาธิ คือมีสมาธิแล้วสัมปยุตด้วยปัญญา ปัญญาที่รื้อค้นกิเลสค้นหาความทะยานอยากของเรานี้แหละ ถ้าสัมปยุตด้วยปัญญา มันเป็นสมาธิที่มีกำลังที่ย้อนกลับ ไม่ใช่สมาธิทั่วๆ ไป เป็นสมาธิก็คือสมาธิก็คือมีเงินไง มีเงินก็คือเงิน เงินกินไม่ได้นะ เงินต้องไปซื้ออาหารนะ อ้าว.. ใครกินแบ่งล่ะ? เขากินอาหารเขาไม่กินแบ่ง แต่แบ่งก็ซื้อได้นะ

สมาธิก็คือสมาธิไง สัมปยุตด้วยปัญญา สัมปยุตด้วยปัญญาก็คือมีสมาธิด้วย เอาไปซื้ออาหารได้ด้วย นี่สัมปยุตด้วยปัญญา ฉะนั้นว่ามันมีเจ้าของไหม? มี แต่การมีเจ้าของนี้ มันมีเจ้าของในสถานะของปุถุชน มันก็เป็นค้นหา มันเป็นตัวคน พ้อมิตัวคนนี่ทิวีสุงสมาธิมันไม่มี พอเราพุทโธ พุทโธจนทิวีสันยุบตัวลง ยุบตัวลงมันเป็นสากล มันเป็นสมาธิ

มีสมาธิยังมีสติอีกนะ มีสติรับรู้เป็นสัมมาสมาธิ สัมปยุตด้วยปัญญาเพราะมีรู้ มีเราไม่ใช่มีสมาธิที่ปล่อยมันเร่รอน มีสมาธิก็เป็นเราอีก ฉะนั้น บอกว่ามีเจ้าของไหม? มี ที่นี้คำว่ามีเจ้าของนี่ใครเป็นเจ้าของ ชาวนาเขาเป็นเจ้าของโค เจ้าของควาย เขาเอาไว้ไถนา นี่ผู้ที่ทำปุศุสัตว์เขาก็มีโค มีของเขาเหมือนกัน เห็นไหม ใครเป็นเจ้าของ?

เราจะบอกว่า “สติ มหาสติ” เจ้าของ ถ้ามันละเอียดลึกซึ้ง มันจะสามารถทำให้นี้เป็นคุณสมบัติ เป็นคุณงามความดีได้มากขึ้น เจ้าของนี้สำคัญมากนะ เจ้าของมีสติ มหาสติ สติอัตโนมัติ มันฝึกขึ้นไปมันจะพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นไป

ฉะนั้น “หลวงพ่อบอกว่ามีเจ้าของไหม?”

มี! ฉะนั้น พอมีขึ้นมา นี้ที่พูดมานี้พูดละเอียดชนิดหนึ่ง เพราะเดี๋ยวถ้าพูดว่ามีเจ้าของก็เป็นอวดตาสี เพราะคนจะแย้งมันแย้งได้หมดแหละ พูดคำไหนมันก็แย้งได้ ฉะนั้น..

ถาม : มีเจ้าของหรือไม่? (มีครับ) ผมสังเกตว่าหลายครั้งที่ทำสมาธิๆ พิจารณากายไปแล้วมันจะมีค่า การพิจารณาจะมีคุณค่ามาก จะมีความรู้มาก

หลวงพ่อบอก : ถูกต้อง ถ้าจิตมันดีนะ จิตเป็นสมาธิ พิจารณาสິงใดก็เป็นประโยชน์

“ศีล สมาธิ ปัญญา”

ปัญญาเกิดจากสมาธิสัมปยุตด้วยปัญญา มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา มันเป็นปัญญาที่ฆ่ากิเลส ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้เป็นปัญญาของกิเลส ปัญญาที่เราใช้วิชาชีพเป็นปัญญาของกิเลสเพราะอะไร? เพราะเราศึกษามาทางวิชาการ เรามีวิชาที่นอนเนื่องอยู่ในใจ อวิชาคืออวิชาที่อยู่ในใจ อยู่ที่ภวาสวะ อยู่ที่ภพ มันใช้วิชาชีพ

ฉะนั้น วิชาชีพมันก็แสวงหาเพื่อหน้าที่การงาน เพื่อความสำเร็จในการประกอบสัมมาอาชีพะ ในการหาปัจจัยเครื่องอาศัย มันถึงเป็นปัญญาของกิเลส พอเป็นปัญญาของกิเลส เราใช้มาก ใช้ไปนี่เราจะเครียด จะทุกข์ จะยาก จะเหนื่อย แต่ถ้าเรารู้จักปล่อย รู้จักวาง มันก็จะใช้สิ่งนั้นเพื่อดำรงชีวิตไป

นี่คือการครองเรือน การอยู่ในโลก แต่ถ้าเป็นปัญญาในโลกุตตรปัญญา ปัญญาโลกุตตรปัญญาคือปัญญาเหนือโลก โลกุตตรธรรม นี่มันจะชำระมันต้องมีสมาธิขึ้นมา แล้วปัญญาอย่างนี้จะละเอียด ลึกซึ้ง พอมีสมาธิแล้วมันจะละเอียด แล้วมันจะไปถอดถอนนะ เวลาพิจารณาไปแล้วมันจะทำให้หัวใจนี้โล่ง โปร่ง มันจะมีความมหัศจรรย์มาก

ที่นี้ความมหัศจรรย์นี้ใครก็มหัศจรรย์ มหัศจรรย์มันก็เลยกลายเป็นผงซักฟอก มหัศจรรย์ใจ ใอันนั้นมันยี่ห้อเอาไว้ขาย มหัศจรรย์ๆ เป็นปัจฉัตตั้งเฉพาะตน ที่นี้ถ้าจิต ละเอียดเข้ามามันจะเป็นอย่างนี้ เพราะเขาบอกว่าจิตมันจะละเอียดเข้ามา ทำสมาธิแล้วเกิด ปัญญามันจะย่อนเข้ามา

ที่เรานั้นตรงนี้ เราจะเน้นให้เห็นว่าตัวพลังงานที่ตัวรู้มันจะมีคุณค่า ถ้าจิตมัน พิจารณาแล้วนี้ เพราะมันถอดถอนตัวมันเอง พอมันถอดถอนตัวมันเอง โลกุตตรธรรม มันถอดถอนตัวจิต ตัวภวาสวะ ตัวภพ ตัวปฏิสนธิวิญญาณ ตัวใจ ตัวจิตมันเป็นคนสัมผัส ธรรม สัมผัสความจริง

ไอ้สมอง ไอ้ที่จำมันเป็นสัญญาทั้งนั้นแหละ มันเป็นโลกียะ มันเป็นโลกหมดเลย แล้วโลกอันนี้มันจะเกิดตายๆ ไป จิตนี้ต้องตาย ทุกอย่างต้องตาย ตายแล้วไปเกิดใหม่มัน ก็ได้บุญกุศล บาปอกุศลตามไป แต่ถ้าเป็นโลกุตตรธรรมมันพอกให้สะอาดเลย มันทำให้ ดีเลย อันนี้มันถึงมีคุณค่า ถึงบอกว่า

“ตัวพลังงานนี้รู้สึกว่ามีคุณค่ามาก ที่ผมรู้เพราะมันเกิดมีน้ำหนักรมันแตกต่างกัน”

นี้รู้ถูกต้อง แล้วมันจะรู้ละเอียดขึ้นไปเรื่อยๆ นี้ให้ขยันหมั่นเพียร นี้ข้อ ๑.

ถาม : ๒. เมื่อผมรู้ทันการก่อเกิดนิमित แม้ภพจะตั้งอยู่บนหน้าอก แต่ผมกลับรู้สึกว่ที่ ตัวเรารู้สึก มีความชอบ ความไม่ชอบอยู่ในภพ รับรู้โดยตัวของมันเอง โดยที่ไม่ ต้องสร้างนิमितจากกายมาล่อให้จิตมันคิด สิ่งนี้ก่อให้เกิดทุกข์นะครับ เพราะภพมันจะสั้น ไหว สั่นคลอน เป็นทุกข์ที่ไม่มีกำลังรุนแรงเหมือนคนทั่วไป แต่มีความดีในการเกิด เป็น ทุกข์อีกแบบหนึ่ง ปัญหาใหญ่คือผมไม่รู้ตัวนี้ครับ

หลวงพ่ : เวลาเราพิจารณาทุกอย่างนะ พิจารณากาย พิจารณาต่างๆ เวลาปล่อยเข้า มาแล้วมันปล่อยเข้ามาเป็นตัวมัน แต่ปล่อยเข้ามาเป็นตัวมันแล้วมันปล่อย เขาเรียก “ตทังคพหาน” คือปล่อยชั่วคราว พอปล่อยชั่วคราวกิเลสมันก็หลบอยู่ที่นี้ พอหลบอยู่ที่นี้ มันก็บอกว่ามันไม่มีสิ่งใด ไม่มีอะไร คือทุกคนบอกว่าเราเป็นคนดี ดี ดีทุกอย่างเลย ดีก็ ดีดีดีใจ ดีก็ต้องตายไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันปล่อยสิ่งต่างๆ เข้ามาแล้วนี่สังเกตตัวเรา สังเกตที่ผู้รู้ สังเกตที่นั่น ตรงนี้สำคัญนะ เวลาสังเกตแล้วมันขยับออก ขยับออกเราก็จับให้ได้ ถ้าเรา จับได้ เราจับได้เราก็พิจารณาได้ เวลาเราพิจารณา เห็นใหม่ เช่นเราอาบน้ำทำความสะอาด สะอาดหมดเลย ออกจากห้องมานี้เราว่าเราสกปรกไหมล่ะ? เราก็อาบน้ำทำความสะอาดนะ ทุกคนชำระร่างกายมาจากอาบน้ำนี่สกปรกไหม? สะอาดแจ๋วเลย แต่สกปรก ตัวเรานี้สกปรกอยู่ จะให้สะอาดแค่ไหน ให้ลอกหนังก็สกปรก

นี่ก็เหมือนกัน พิจารณาแล้วมันปล่อยๆ แล้ว มันไม่มีสิ่งใดเลย นี่วางหมดเลย ไม่มีอะไรเลย เพราะคำถามเขาถึงถามมาไงว่า “กิเลสที่สั้นไหวภพ” คือว่าเขาจับไม่ได้ไง มันไม่มีภพ ตัวภพนี้ แล้วจะจับอย่างไร? จะจับอย่างไร? พิจารณาอย่างไร?

สติให้ดีๆ สมาธิให้ดีๆ สมาธินี้ให้ดีๆ แล้วต้องใช้สติ เห็นใหม่ สติ มหาสติ.. นี้ที่ว่ามรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด เวลางานหยาบๆ ทุกคนก็รู้ณะ เวลาทุกข์หยาบๆ ทุกคนก็รู้หมดแหละ ไม่มีทุกข์เลย เราทำไม่มีทุกข์เลย แต่ก็เหงานะ นั่งอยู่คนเดียวนี้เหงา ไม่มีเพื่อน มันไม่รู้จะไปอยู่กับใคร เหงา แล้วแก้อย่างไรล่ะ? นี่แก้อย่างไร? เวลามันปล่อยเข้ามาหมดแล้วแก้อย่างไร?

อยู่บ้านเงินก็มี ทุกอย่างมีพร้อมหมดเลย มีความสุขหมดเลย ทุกอย่างพร้อมหมดเลยแต่เหงา ไม่มีเพื่อนนะ เหงา นี้เวลาปล่อยหมดแล้วมันจะเป็นอย่างนี้ ปล่อยเข้ามาแล้วแล้วตัวมันเองจะปล่อยอย่างไร? นี่ตั้งสติดีๆ แล้วดูใจ นี่ให้เทียบเป็นกายก็ได้ ถ้าเวลาเราเทียบได้เทียบเป็นกาย ถ้าเทียบไม่ได้เราสังเกตไว้ สังเกตไว้ ต่องหาเจอ ถ้ามีผู้ทำผิด คนทำผิดมี เราต้องหากคนทำผิดนั้นได้

ในทางอาชญากรรม เห็นใหม่ เขาบอกว่าในการทำอาชญากรรม ผู้ทำต้องทิ้งร่องรอยไว้เด็ดขาด ถ้าเราหมั่นพิสูจน์นะ เราพยายามค้นคว้า คนทำอาชญากรรมมันต้องทิ้งร่องรอยไว้ แต่เพราะพวกเรานั้นหยาบเกินไป หาร่องรอยนั้นไม่เจอ ถ้าหาร่องรอยนั้นเจอนะอยู่เนืองๆ พอเจอรอยปั๊บสืบสวนสอบสวนเข้าไป ค้นคว้าเข้าไปเดี๋ยวต้องจับได้

นี่ก็เหมือนกัน มี! มี! แต่การบอกกันมันจะบอกอย่างไรล่ะ? นี่บอกแล้ววิธีการ เห็นใหม่ ธรรมและวินัยของพระพุทธเจ้าก็เป็นอย่างนี้แหละ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยซึ่งเข้ามาที่ใจ แล้วเราต้องฝึกฝนค้นคว้าเอง หลวงปู่เสาร์ หลวง

ปุ่มันท่านถึงค้นคว้าขึ้นมาถึงสุดยอดไง ไอ้เราจำทฤษฎีมาแล้วว่าสุดยอดๆ จำทฤษฎีมามันข้างนอกหมดแหละ ไม่มีทางหροก ฉะนั้น เวลามันเข้ามาแล้วเราต้องแก้ไขของเรา แล้วคุณ

มันมี นี่เขาก็รู้ว่ามิ เพียงแต่ถามมาว่า “แล้วจะจับอย่างไรล่ะ? นี่จะจับอย่างไร? เอามาพิจารณาจะจับอย่างไร?”

สังเกต หมั่นสังเกต ความสังเกตของเรา แล้วเราพิจารณาของเรา ถ้ามันจับได้นะ มันทิ้งจากหยาบมามันก็มาหลบซ่อนอยู่ เพราะกิเลส นี่แก่นของกิเลสเหนียวแน่นนัก แก่นของกิเลสนี้เอาชนะตนเองไง พุทธศาสนาถือเอาชนะตนเอง ชนะใครก็แล้วแต่สร้างเวรสร้างกรรมหมด ถ้าเอาชนะใจเราได้แล้วนะ เอาชนะใจเราได้แล้วจบ

นี่การจะเอาชนะใจเรา นี่ใจเราเป็นคนที่จะทำลายตัวมันเองใครจะยอม นี่มันไม่ยอมหροก กิเลสมันไม่ยอมหροก ที่นี้มันจะหลบซ่อน หลบซ่อนจนวางเข้ามาหมดแล้ว ผู้มีอิทธิพลใจฆ่าเขาหมดเลย แล้วตัวเองเป็นผู้ทรงอิทธิพลอยู่ในใจนั้นแหละ

ค่อยๆ จับ จับให้ได้แล้วจะเห็น แล้วค่อยคลี่คลายตามสติปัญญา ๔ แล้วจะเห็นว่า การพิจารณานี้พิจารณาอย่างไร แล้วสิ้นสุดกระบวนการอย่างไร ถ้าไม่มีกระบวนการสิ้นสุด ไม่มีขณะจิต เป็นพระโสดาบันเป็นอย่างไร แต่เวลามันขาดนะ นั่นแหละจบ

เวลามันขาดนี้ “คั้งแขนขาด” ตัดแขนตัวเองขาด ใครไม่รู้ว่แขนตัวเองขาดคนนั้นคนบ้า แต่ถ้าเวลาโสดาบันเราตัดแขนขาด นี่คั้งแขนขาดเลย นั่นละสมุจเฉตปหาน แล้วจะเห็นคุณค่าของศาสนา เอวัง